

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič à Din 2.—, do 100 vrst 2.50 Din, večji inserati petič vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. «Slovenski Narod» velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Uredništvo: Knaifova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Upravništvo: Knaifova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

'Fašisti smo zadovoljni' ...

Značilni komentarji italijanskega tiska o odgovoru naše vlade na italijanske protestne note

Italijanski tisk brez izjeme naglašuje popolno kapitulacijo jugoslovanske vlade, priznava dr. Marinkoviču lojalnost, toda Italija bo nadaljevala svojo agresivno politiko. Pribečevića na vešala!

— Rim, 4. junija. Odgovor jugoslovanske vlade na italijanske protestne note radi protitalijanskih demonstracij je napravil v tukajšnjih krogih dober vtis. V diplomatskih krogih zlasti z zadovoljstvom naglašajo, da je dr. Marinković po protitalijanskih demonstracijah in nasiljih nad italijanskimi državljani v Šibeniku in Splitu priznal legitimnost italijanskih zahtev ter jih označil kot zelo zmerne in upravičene.

«Tribuna» naglašuje, da dr. Marinković popolnoma soglašuje z italijanskim naziranjem ter priznava, da vodi Italijo dobri nameni, da pride končno do razčiščenja odnosov med njo in Jugoslavijo. Postopanje dr. Marinkoviča je lojalno in «Tribuna» naglašuje, da ustvarja možnost dobrih prijateljskih odnosov med obema državama, če bo Marinković vztrajal na tej poti.

«Giornale d'Italia» smatra, da je jugoslovanska vlada priznala, da so pričeli akcijo proti upostavitvi dobrih odnosov z Italijo gotovi tuji elementi, ki jim to prijateljstvo ne gre v račun. Kot posebno značilno omenja izjavo dr. Marinkoviča, da so neresnične in pretirane vse vesti o italijanskih manifestacijah v Zadru, radi česar so jugoslovanski agitatorji poskušali uprizoriti italofobsko kampanjo, ki ji je inozemski, zlasti pa pariški tisk, po svoji navadi pripisoval pretirano važnost.

Glavni organ fašističnih sindikatov «Lavoro d'Italia» naglašuje v uvodniku, da je službena Jugoslavija dala Italiji v svojih odgovorih popolno satisfakcijo in da je zato zadnje incidente smatrati za likvidirane. Uradni krogi Jugoslavije se pač ne morejo solidarizirati z nedgovorno nico, ki demonstira pred italijanskimi konzulati in žali italijanski narod. Netunske konvencije bodo ratificirane kljub odporu pouličnih agitatorjev, jugoslovanska vlada pa mora z jamčiti tudi varnost in življenje italijanskih državljanov v Dalmaciji. V tem smislu mora italijanska vlada zahtevati še nekatera pojasnila od jugoslovanske vlade.

Tudi vsi ostali fašistični listi naglašajo, da je bil konflikt z Jugoslavijo likvidiran popolnoma v smislu zahtev italijanskih političnih krogov. Odgovor jugoslovanske vlade jim je dokaz, da vzdržujejo protifašistično in protitalijansko kampanjo v Jugoslaviji le neodgovorni elementi prečanskih krajev, do čim si službeni Beograd želi prijateljstva Italije. Fanatizem teh ljudi, h katerim spada tudi Pribečević, ne pozna meje in napovedujejo, da bodo prepričali ratifikacijo netunskih konvencij.

Hrvatski demokrati na razpotju

— Zagreb, 4. junija. Včeraj se je vršila v restavraciji «Kolo» konferenca delegatov organizacij demokratične stranke iz Hrvatske in Dalmacije. Po obširni razpravi je bila sprejeta resolucija, ki zahteva temeljito izpraznjenje dosedanjih političnih stranke v cilju enakopravnosti vseh pokrajin. Resolucija nam zahteva prečanskih demokratov in ugotavlja, da stranka tako dolgo ne more računati na uspehe, dokler teh zahtev ne izpolni. (Obširno poročilo je objavil «Ponedeljek».)

Šele danes pa se je izvedelo, da se je vršilo glasovanje o resoluciji, ki jo je predlagal dr. Angjeličević šele ob 2. popoldne, ko se je večina delegatov v mnenju, da se konferenca popoldne še nadaljuje, že razšla h kosilu. Od 238 delegatov je glasovalo za resolucijo dr. Angjeličevića samo 40. Prištajši dr. Beline, ki je zahteval, naj sklene konferenca izstop prečanskih demokratov iz Davidovičeve stranke, naglašajo, da se po sklepih včerajšnje konference, ki jih je sprejela majnina, ne smatrajo obvezne, ter da bodo nadaljevali svojo akcijo.

Odločitev ima Aca Stanojević

— Beograd, 4. junija. G. Vukičević je poslal Aca Stanojeviću brzojavko, v kateri ga prosi, naj se zanesljivo udeleži prihodnje seje radikalnega poslovskega kluba, na kateri se bo razpravljalo o znanem memorandumu radikalnega glavnega odbora. V političnih krogih domnevali, da računa g. Vukičević na to, da bo Aca Stanojević v zadnjem hipu vplival pomirjevalno na obe

«Popolo di Trieste» piše, da vzbuja to početje sum, da nosijo ti ljudje tudi odgovornost za sarajevski atentat. — Beogradska policija bi storila dobro delo, če bi Pribečevića in njegovo akcijo v kati zadušila. List razpravlja nato o odporu proti netunskim konvencijam in naglašuje, da bi bilo obžalovati, če bi se opozicija zatekla k sredstvom kot je bil sarajevski atentat (1), ker bi to za vselej onemogočilo dobre odnose z Italijo in imelo usodne posledice.

Tudi katoliški tisk hvali dr. Marinkoviča in naglašuje, da so sedaj ustvarjeni vsi pogoji za direktne razgovore. — Ostro kritizira nastop jugoslovanskega dijaštva in izraze solidarnosti s tirolskimi študenti, češ da Srbi pozabljajo, da so morali baš s strani Nemcev prenašati največje krivice in trpljenje.

«Corriere della Sera» pa priznava, da Italija na ratifikacijo netunskih konvencij ne polaga nobene važnosti, naglašajoč, da to ne more ničesar spremeniti v odnosih med Italijo in Jugoslavijo. Italija bo kot vesela vedno lahko izvajala svojo ekspanzivno politiko, dočim bo ostala Jugoslavija mala balkanska država, ki je sploh nespodobno za vsako zunanje politično akcijo in ki ima z urejanjem svojih notranjih razmer dovolj posla. Tudi poskus, izkoristiti protitalijansko razpoloženje za uresničenje papirnatega ujedinenja, bodo ostali brezuspešni.

Velesile svetujejo zmernost na obeh straneh

— Beograd, 4. junija. Po informacijah iz diplomatskih krogov je imel Chamberlain pred dvema dnevnoma povodom diplomatskega sprejema v angleškem zunanjem ministrstvu konferenco z našim londonskim poslanikom Gjuričem. Istočasno se je vršila konferenca med pariškim poslanikom Spaljakovićem in francoskim zunanjim ministrom Briandom. Angleška in francoska vlada ste pripravljene ukreniti vse, da se konflikt reši mirnim potom. Obe velesile sta baje nasvetovali, naj se onemogočijo demonstracije proti Italiji. Naša poslanika Gjurič in Londonu in Spaljaković v Parizu sta pojasnila značaj demonstracij in njih vzroke ter sta tudi obrazložila odredbe, ki jih je naša vlada ukrenila proti demonstracijam. V zvezi s temi konferencami spravljajo tudi poset angleškega odpravnika Robertsona pri zunanjem ministru dr. Marinkoviću.

struji in tako prepričala g. Vukičevića najhujše. Prihod g. Stanojevića se pričakuje za danes popoldne, vendar pa radikalni nezadovoljniki naglašajo, da je Aca Stanojević sedaj popolnoma na njihovi strani in da bo baš on zadal Vukičeviću smrtni udarec.

Zanimive vesti o Bodreru

— Beograd, 4. junija. O odpadku italijanskega poslanika generala Bodrera se doznava iz dobro poučenih krogov zanimive podrobnosti. General Bodro je prišel za poslanika v Beograd povsem slučajno. Baje je šlo za neke usluge, ki jih je storil pri mirovnih pogajanjih v Parizu. General Bodro ni bil diplomat, marveč vojaški strokovnjak za špijonaže zadeve. Za časa vojne je bil pridružen italijanskemu vojaškemu špijonažnemu uradu in se je udeleževal tudi kot poslanik v Beogradu. Kot tak je imel dostop v vse družbene kroge in je tako izvedel važne podrobnosti, ki jih je točno poročal v Rim. Šele ko je posl. dr. Vilder v Narodni skupščini opozoril na to njegovo delovanje, so začeli v vladnih krogih razmišljati o tem, kako bi ga odstranili. Na zahtevo naše vlade po odstranitvi generala Bodrera je Italija zahtevala našega takratnega rimskega poslanika g. Baludžića. Naša vlada je tej zahtevi takoj ugodila, Italija pa ne. Šele sedaj, ko je stopilo vprašanje odnosov med Italijo in Jugoslavijo v odločilen štadij in je Bodrerov vojaški nastop italijanskim načrtno več škodoval kakor pa koristil, se je Italija odločila, da postavi na njegovo mesto pravega diplomata.

Porazna sodba o dr. Korošcem ministromanju

Izjava posl. Svetozarja Pribečevića — Dr. Korošec je vseskozi nesposoben za notranjega ministra — Pod njegovim ministromanjem je zavlada najhujša reakcija. — Dogodki zadnjih dni pomenijo konec njegove karijere.

— Beograd, 4. junija. Predsednik KDK g. Pribečević je podal danes našemu dopisniku o položaju notranjega ministra dr. Korošca glede na dogodke zadnjih dni sledečo izjavo:

Po krvavih dogodkih, ki so se odigrali zadnje dni skoraj po vsej državi, lahko smatramo dr. Korošca za političnega mrtveca. Ko je dr. Korošec postal notranji minister, so mnogi politični krogi, zlasti oni iz prečanskih krajev, pričakovali, da bo zavel v državi nov duh. Pričakovalo se je zlasti, da bo v področju svojega ministristva napravil red in uvedel duh evropske civilizacije. Jaz za svojo osebo tega nisem pričakoval, pač pa sem bil prepričan, da bo g. Korošec doživel filasko baš v tem ministristvu, za katerega je najmanj sposoben. G. Korošec je znan kot človek, ki sprejele vsako ministristvo in je bil že minister za prehrano, pa tudi minister za promet in minister prosvete. Sedaj je sprejel ministristvo policije in bi sprejel tudi vsako drugo ministristvo, če bi mu ga kdo ponudil, ne da bi pomislil, ali je za ta resor sploh sposoben. V tem je popolnoma enak srbijskim politikom, ki jim je vseeno, katero ministristvo upravlja.

Kljub temu pa bi lahko g. Korošec tudi v tem ministristvu storil mnogo, ker je prevzel ta resor v normalnem času, v 10. letu obstoja države, ko so razmere že več ali manj konsolidirane, brez dvoma pa mnogo bolj urejene, kakor so bile prva leta. Ko sem koncem leta 1918. jaz prevzel notranje ministristvo, sem našel v Južni Srbiji samo razvaline, v prečanskih krajih pa popoln kaos in ponekod celo lokalne revolucije. O kakšnih administracijah, izvemših Slovenijo in nekatere dele Hrvatske, ni bilo niti govora. Moral sem graditi vse iz temeljev in vse nanovo organizirati. To je bila naravnost nadčloveška naloga. Gospod Korošec pa je prišel na krmljo, ko je bilo že vse gotovo. Njegova naloga je obstajala samo v tem, da modernizira in izpopolni administracijo.

V tem pa je dr. Korošec popolnoma odpovedal. Izkazalo se je, da je kot minister brez vsakega vpliva in naravnost suženj visoke radikalne uradniške birokracije. Popolnoma nesposoben za upravljanje tega resora nima niti pojma o problemih, ki so na dnevnem redu. Zato bi g. Korošec rad igral vlogo energičnega moža, kakor jo je hotel igrati kot prometni minister l. 1920. Ta njegova ambicija ga je dovela tako daleč, da je te dni v celi državi tekla kri. Vsakdo se začuden vprašuje, čemu je bila prav za prav prelit kri. Če bi postopala policija trezno in ne bi izživala, bi bile manifestacije potekle brez hujših incidentov in bi bile že davno zaključene. Toda g. Korošec je zaljubljen v svojo odločnost in je hotel pokazati, da zna hitro napraviti red. S svojimi nepremišljenimi odredbami pa je šel v položaj, iz katerega sedaj ni več izhoda. G. Korošec je zdaj v taki situaciji, da se ne sme niti pojaviti pred Narodno skupščino.

Bilo mi je naravnost neprijetno opazovati g. Korošca v zakonodajnem odboru med razpravo raznih zakonodajnih vprašanj, ki spadajo v njegovo kompetenco. Čutil sem globoko obžalovanje od tega moža, ki je pokazal toliko nevednosti, da je moral vsakega resnega človeka postati sram. Vedel sem, da bo doživel g. Korošec v kritičnih in delikatnih situacijah, kjer je treba pokazati mnogo samozatajevanja, pa tudi mnogo takta, velik krah. To se je zgodilo še prej, kakor sem pričakoval.

Kongres inženjerjev in arhitektov končan

V popolnem soglasju so naši inženjerji in arhitekti razpravljali o važnih tehničnih, gospodarskih in socijalnih problemih. — Prihodnji kongres bo v Sarajevu.

Kongres Udruženja jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov je prav lepo uspel ne samo v reprezentativnem oziru, marveč tudi moralno. Razpravljalo se je temeljito o vseh aktualnih problemih, ki se tičejo gospodarskega napredka naše države, tako o modernizaciji cest, o uporabi inozemskega investicijskega posojila in o raznih stanovskih zadevah. Naši inženjerji in arhitekti bodo odnesli v svoje kraje najboljše vtise o Ljubljani in Sloveniji. Že v soboto se niso mogli dovolj načuditi najmodernjšim napravam mestne klavnice, katero si je ogledalo okoli 150 inženjerjev. V imenu mestne občine jih je pozdravil obč. svet. g. Josip Turk.

Hoteč preprečiti demonstracije, je gosp. Korošec plakiral po Beogradu razglas, v katerem proglašuje politične manifestacije proti Italiji za zločin v smislu čl. 14. zakona o zaščiti države. To je storil ravno isti Korošec, ki je svoječasno v soglasju z vsem svojim klubom predlagal, naj se ta zakon razveljavi. Manifestacije proti fašističnemu nasilju je proglašil za zločin mož, ki je še pred leti napovedoval, da bo napajal svojega konja na Tiberi. Četudi dopuščam, da se na vladi govori nekoliko pomirljivejša nego v opoziciji, je vendar unikum proglašati protitalijanske demonstracije za državni nevaren zločin.

Zakon o zaščiti države vsebuje popolnoma striktno določbo, kdaj in kako ga je uporabljati. Zakon je naperjen izključno proti komunističnim akcijam, ki zasledujejo spremembo pravnega in družabnega reda v državi potom prevrata. Tega g. Korošec seveda ne razume in zato mu lahko uradniki v njegovem ministristvu predložijo v podpis, kar se jim zljubi. V ostalem pa, da govorim odkrito, je g. Korošec že sam po sebi nasilne narave. To ni samo njegova osebna lastnost, marveč politično obeležje celokupne SLS, ki je znana kot skrajno netolerantna. G. Korošec je zadnje tedne zagrešil toliko, da bomo vložili proti njemu celo vrsto tožb v Narodni skupščini, kar se doslej ni zgodilo še nobenemu drugemu ministru.

Svoječasno sem kot minister notranjih zadev vsem podrejenim organom stroga navodila, da morajo pri uporabi zakona o zaščiti države postopati skrajno previdno in sem najstrožje prepovedal, da bi se ta zakon s katerekoli strani zlorabljal proti osebam ali političnim nasprotnikom. Zlasti pa sem najstrožje zabranil vsako uporabo kroja, predvsem pa, da bi se na ljudi streljalo. Takrat je vodila proti meni največjo gonjo baš stranka g. Korošca. Todi ti ljudje niso mogli navesti nobenega primera, da bi se bilo po mojem ministristvanju streljalo na ljudi, čeprav so bili takrat za državo mnogo hujši časi, kakor pa so sedaj. Komunistični atentati so bili takrat na dnevnem redu in je bilo skrajno težavno voditi posle notranjega ministristva.

Sicer pa je g. Korošec postal notranji minister povsem slučajno. Demokrati in radikali se glede tega ministristva niso mogli sporazumeti in so zato porinili na to mesto dr. Korošca. Ljubljanski «Slovenec» mu je takrat že vnaprej pel slavošpeve in napovedoval, da bo nastopila sedaj doba velikih reform, kratkomo, da bo vsa država doživela epohalen preporod. Odkar je dr. Korošec na krmlju, pa vidimo, da je zavlada v državi reakcija, kakršne ni bilo še nikdar in ki nas sramoti pred celim svetom. Kaj naj misli o nas inozemstvo, ko čita, da vladajo v naši državi takšne razmere, da je mogoče vzdrževati mir le na ta način, da pokajo puške in teče kri. G. Korošec je škodoval naši državi več, nego vsaka druga nam še tako sovražna akcija. Opozicija je radi teh dogodkov tako revoltirana, da ne dopušča razprav niti v Narodni skupščini, niti v skupščinskih odborih vse dotle, dokler ne dobi narod za to krvoprelitje popolnega zadoščenja in dokler krivci ne prejmejo zasluženega plačila.

Tragično je za g. Korošca, kar je doživel. Tembolj tragično še zato, ker je duhovnik. Duhovnik bi ne smel prelivati krvi, marveč bi se moral ravnati po božji zapovedi: Ne ubijaj! Dogodki zadnjih dni pomenijo konec njegove karijere, ki je bila zasnovana na tako široko in visoko in na katero je stavila njegova stranka toliko nad...

fakultete inž. Vladimir Foerster. Veterana jugoslovanskih inženjerjev inž. Kostj Glavinu so udeleženci pridelili kolegialne ovacije povodom njegove 70-letnice. Po svečani seji je kongres z naglico absolutno razne formalne točke dnevnega reda, izvolil je na predlog predsednika ljubljanske sekcije inž. Mačkovića ponovno za II. podpredsednika inž. Vojka Koprivnika. Izvoljeni in konstituirani so bili nato razni odbori, katerim so bili odkazani v meritorno razpravo mnogi referati. Nedeljska plenarna seja je bila nato prekinjena.

Danes ob 9. dopoldne se je nadaljevala VII. glavna skupščina Udruženja. Med udeleženci vlada ves čas največja harmonija ter je bilo v vseh glavnih problemih doseženo vedno popolno soglasje. Predsednik inž. Ranislav Avramović je najprej zaključil v glavnih obrisih svoje predavanje o komercializaciji državnih železnic, na kar je odredil prehod na dnevni red.

Po sprejetju poročila o spremembi statuta Udruženja in proračuna za prihodnje leto je podal direktor inž. Peter Senjanović temeljito poročilo o dosedanjih pripravah za projekt novega enotnega splošnega gradbenega zakona. Pojasnil je pred vsem temeljna načela, na katerih naj bi bil zrajen novi gradbeni zakon. Ta zakon naj bi vseboval le splošne načelne norme, dočim bi posamični oblastni gradbeni zakoni vsebovali detaljirana določila, odgovarjajoča pokrajinskim razmeram in potrebam. Zakon ne sme vsebovati samo policijskih določil, marveč naj sloni na modernih, gospodarskih in socijalnih kriterijih. Zakon naj prepere vse spekulacije s stavbinimi parcelami. Skupščina je sklenila, da Udruženje nadaljuje s svojim delom za sestavo načrta gradbenega zakona.

Inž. J. Obradović je podal kratko poročilo o enotnem splošnem cestnem zakonu. Posamezne sekcije naj zbirajo vse potrebni material, da se končno preide k definitivni redakciji tega zakona. Predvsem imajo sestaviti kratek historični o razvoju cestnega omrežja in navesti, koliko cestnih zakonov velja v posameznih pokrajinah ter zbrati podrobne podatke o organizaciji gradbenih cest in njih vzdrževanja. Ker je postalo vprašanje splošnega cestnega zakona aktualno, imajo sekcije ves material in predloge spopolniti do konca tega meseca. Glavni odbor ustanovi poseben cestni osek, ki bo na podlagi materiala sekcij prišel z redakcijo načrta novega cestnega zakona.

Arhitekt Jurišić je poročal o problemu gradnje in vzdrževanja javnih poslopj. Potrebna bi bila reorganizacija tehnično-administrativnega aparata državne uprave. Inž. Ribić je prečital resolucijo odbora o normalizaciji. Udruženje pripisuje izredno važnost vprašanju normalizacije, ki je v taki tesni zvezi s tehniko, da se mora to vprašanje definitivno rešiti. V roku 6 mesecev imajo sekcije pripraviti primerne predloge.

NETUNSKA KONVENCIJE IN ZAPOSLITEV TUJIH DELAVCEV.

Inž. Dominko je poročal o zaposlitvi inozemskih delavcev pri naših podjetjih in obratih. Na včerajšnji seji posebne odbora, ki je razpravljala o tem vprašanju, se je razvila daljša, zelo živahna debata o ratifikaciji netunskih konvencij in o gospodarskih posledicah, ki jih bodo imele te konvencije. Skupščina je danes v tem pogledu soglasno sprejela daljšo resolucijo, ki naglašuje, da niso v novi uredbi o zaposlitvi inozemskih delavcev dovoljno zaščiteni interesi domačih delavcev, tako tudi ne inženjerjev in arhitektov. Praksa je pokazala, da ni bila že sedaj zaščita domačih delovnih sil zadostno zaimenjena. Po projektu nove uredbe ni povečana zaščita domačega delavca, marveč je še odstranjen princip zaščite, po katerem je bila zaposlitev inozemskih delavcev vezana na dovoljenje naših oblasti z ozirom na stvarno potrebo in pomanjkanje kvalificirane domače delovne sile. Novi princip zaščite po takšah z omejitvami ni dovolj efektan in se uklanja omejitve v obsejnih krajih. To je tembolj opasno, ker se bliža ratifikacija gotovih mednarodnih konvencij, s katerimi se odpirajo vrata penetraciji tuje intelektualne in fizične delovne sile s privilegiranim položajem v naši državi.

Zato Udruženje jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov apelira na kraljevsko vlado in na vse ostale faktore, da v splošnem in državnem interesu ukreduje vse potrebno in izvrše spremembe odnosno dopolnitve tako nove uredbe o zaposlitvi tujih delavcev, kakor tudi v konvencijah, s katerimi spremembami naj bi se zaščila domača delavna sila in domače gospodarstvo v celi državi, zlasti v obsejnih krajih, kjer je prebivalstvo že sedaj primorano k izseljevanju radi nezaposlenosti v lastni državi.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 22.9175—22.9775 (22.9475), Berlin 13.5875—13.6175 (13.6025), Bruselj 0—7.94, Budimpešta 0—9.926, Curih 1093.5—1096.5 (1096), Dunaj 7.9825—8.0125 (7.9975), London 277.06—277.86 (277.49).

Letošnji velesejem prekosil vse dosedanje

Včeraj je posetilo velesejem okrog 15.000 oseb. — Ministra socialne politike je solidnost in obseg velesejma presenetil.

Letošnji velesejem ima z vremenom srečo. Otvoritev je bila tudi letos v znamenju deževnega vremena, zato je pa že drugi dan krasno pomladansko vreme privabilo na sejmistične posejtnike, da se je vse trlo in da so se ljudje komaj privali skozi paviljone. Včeraj je posetilo velesejem okrog 15.000 ljudi, kar je za prvi dan po otvoritvi vsekakor razveseljavljajo. Ker je bilo včeraj v mestu več prireditev in ker smo imeli ves dan krasno vreme, bi bilo pričakovati, da bo poset velesejma manjši, toda domačine, ki so včeraj pohiteli v prosto naravo in odložili ogled velesejma za delavnico, so nadomestili tujci in zunanji posejtniki tako, da je vladalo na sejmistični že dopolne, zlasti pa popoldne zelo živahno vrvenje.

Velesejem je posetil včeraj minister za socialno politiko g. Čeda Radović s soprogo in hčerko. Spremljala sta ga načelnik g. Hofmanovič in tajnik Simić. Z ministrom je prispel iz Beograda tudi sanitetni general dr. Milosavljevič. Odlični gostje so si v spremstvu ravnatelja velesejma g. Dularja ogledali razstavljeni vzorce in niso mogli prebrati organizacije in obsega našega velesejma, o katerem so mislili, da je navadna lokalna prireditelja.

Letošnji velesejem je po organizaciji, obsegu in solidnosti daleč prekosil vse dosedanje. Posejtniki se izražajo o njem zelo pohvalno. Ugaja jim zlasti bogata in pestra razstava avtomobilov, pohištva, turbin, kuhinjske opreme za hotele, preproge, pletenih, pletenih strojev itd. Mnogo je na letošnjem velesejmu vzorcev, ki bi jih mirno lahko postavili na vsak mednarodni vzorčni velesejem. Zato smo prepričani, da bo privabil letošnji velesejem mnogo posejtnikov in zainteresentov in da se bo med tednom razvila živahna kupčija. Brez pretiravanja lahko rečemo, da je naš organizacija, solidnost in pestrost letošnjega velesejma presenetila in da ne bo nikomur žal, kdor si ga ogleda.

Naše tvrdke in razstavljalci na velesejmu

DOLNICARJEVA RESTAVRACIJA NA VELESEJMU

Dolničarjeva restavracija je že od obsega velesejma najbolj priljubljena in vedno najbolj obiskana. Dolničarjev paviljon je eden najlepših na sejm, nudi ves komfort in tudi potreba je izvrstna. Ni pa to glavno! Glavno je izredno dobra kuhinja, ki zadovolji največjega gurmana, kajti postrežejo ti z vsem, kar si poželiš. Dolničarjeva specialiteta pa je vino. Izvrstna kapljica, ki jo toči g. Dolničar, je deležna splošnega priznanja in cene so kljub visokim režijskim stroškom prav zmerno. V Dolničarjevem paviljonu ti postrežejo tudi s pristno turško kavo, kakršno Ljubljanci ne malo, kdaj pije, za zabavo pa skrbi Nagodetov džezband orkester, ki neprestano igra moderne »slagerje« in splošno animiranost med

gosti le še poveča. Lahko rečemo, da bo vsak gost, ki se potrdi v Dolničarjev paviljon, z vsem, kar mu nudijo, zelo zadovoljen!

PRAVEGA BELEGA MEDVEDA
prekrasen eksponat iz polarnega ozemlja, je razstavila na ljubljanskem velesejmu znana in renomirana tvrdka s kožuho in kožuho nastim izdelki Filip Bizjak. Medved je res nekaj posebnega, izredno čist in bel kakor sneg. Ne vzbuja pa pozornosti samo polarni medved, marveč tudi izredno bogata in pestra zaloga raznovrstne kožuho vine in damskih kožuho nastim plaščev. Ti so za neži spol posebno vabljivi. Tvrdka ima razstavljeno razno kožuho vino, in sicer: bober, persianer, nutria, virginica, vira, kuna zlatica, kuna belica, ruski feh, krt, skunks in dr.

POHISTVO ZA CELO STANOVANJE!
je razstavila v paviljonu »E« mizarska tvrdka Jakob Skrbinc iz Vižmarjev nad St. Vidom pri Ljubljani. Dasi je tvrdka še zelo mlada, uživa že velik sloves, ki ga je pa še povečala s vojo razstavo pohištva. Mojašter Skrbinc je namreč razstavil prekrasno pohištvo za celo stanovanje, zlasti pa vzbujala splošno pozornost spalnice, ki je vsa postavljena iz vezanih plošč. Narejena je iz svetlečnega afriškega jaseca in obrobjena s cidranom. Poleg spalnice je krasna jedilnica iz temnordečega mahagonija in preprosta, vendar izredno okusna kuhinja. Za vse pohištvo je vladalo na razstavi veliko zanimanje in zelo veselelo priznanje.

PRISTNE PERZIJSKE PREPROGE
V Gradcu obstoji že nad 25 let slovita tvrdka s perzijskimi preprogami V. H. Adžiman, znana pod značko »Pri Turkus«. Ljubljancem je slovita tvrdka najbrž še dobro v spominu, kajti pred vojno je imela svojo podružnico v Ljubljani v Šelbergovi ulici. Tvrdka je tudi letos, in sicer prvič razstavila svojo bogato zalogo perzijskih in orientalskih preprog vseh vrst. Pristne in prekrasne preproge iz azijske Turčije: bergano, jastik, gebet, kavkaške: kassak, širvahan, derbent, kabistan, sumak in dr.; perzijske: afagan, beličistan, bešir, buhara, kivar, kisiljak, jomud, tekke, pindik, buhara samarkand in dr. Vse to je direktno importirano, prvovrstna roba. Omeniti je, da je lastnik Adžiman Turak in da pride vse blago direktno iz Carigrada. Poleg preprog ima tvrdka v zalogi gobeline, zavese, zagrinjala in drugo. Preproge vseh vrst in velikosti so razstavljene v paviljonu K, koje 236, 238; v Gradcu pa se nahaja tvrdka na Kalchberggasse Nr. 1.

ELEGANTNA SPALNICA
Mrharjevo mizarsko podjetje iz Stanečiča nad St. Vidom obstoji že 50 let in je znano široko Slovenije. Na sejm je Ivan Mrhar razstavil lepo in elegantno spalnico iz češnjega lesa, vloženo z afriško hrusko. Spalnica obstoji iz trodelnih omare, dveh postelj in nočnih omari, ovalne mize, stolov in še nekaj pritiklin. Vse skupaj je izdelano zelo lepo in napravi ugoden vtis. Omeniti moramo, da je Mrharjevo mizarsko podjetje opremljeno povsem modernizirano in baš na sejm je kupil mošter moderno stiskalnico za furnir. Vse to prica, da se podjetje trudi, da vpolni meri zadovolji svojo klijentelo, ki je zelo številna. Sejmarska razstava mu bo nedvomno pripomogla do še večjega razmaha.

Pisane zgodbe iz naših krajev

Strašen konec onemoglega starca. — Nenavaden samomor starke. — Poskušen samomor z nožem. — Vlomilci v rokavicah. — 75letna morilka svojega moža.

Iz Zagreba poročajo, da je včeraj orožniška patrulja iz Vrapč našla v gozdiču Lihelčak pri Zagrebu nekega onemoglega starčka. Orožniki so čuli pritaženo stokanje, kar jih je opozorilo, da se nahaja v bližini človek. Starček je ležal v blatu in na sebi je imel le še čunje. Starčev obraz je bil strašen. Po njem je lazil mrčes, ki je objedal živega starca. Isto tako je bilo telo polno mrčesa. Rok in nog starca ni mogel več premikati in je ležal nepremično dva dni. Ker je med tem tudi deževalo, je bil starček popolnoma premočen. Mož je bil že pri koncu in bi gotovo umrl v nekaj urah, če bi orožniška patrulja ne našla. Orožniki so starca za silo očistili mrčesa in ga s pomočjo seljakov iz bližnje vasi odpeljali v zagrebško bolnico. V bolnici so pa orožnikom odgovorili, da starca ne morejo sprejeti, ker je bolnica že itak prenapolnjena. Orožniki so se morali nato z napol mrtvim starcem vrniti na orožniško postajo. Ugotovili so, da je starček 64letni Pavle Sokatič. Nekdaj je živel udobno in zadovoljno, ker je imel precejšnje premoženje. Pred 5 leti mu je umrla edina hčerka Jaga in starček je bil prepričan svojemu zetu, ki je z njim zelo grdo ravnal. Zet ga je končno spodil iz hiše. Nesrečni je beračil po Zagrebu in je imel večkrat opravka s policijo. Pred dnevi je odšel k zetu v zagrebško okoličino in ker ga je zet spodil, ne da bi mu dal drobtino kruha, se je starček potikal po gozdu in slednjič onemagal.

Predvčerajšnjim je v Subotici izvršila samomor neka starica, ki se je vrgla pod brzovlak. Lokomotiva je samomorniko dobesedno razgrzala na kosce. Na kraj samomora je takoj odšla komisija, ki pa ni mogla ugotoviti identitete, ker starica ni imela pri sebi nobenih dokumentov. Truplo so odpeljali v tamošnje mrtvašnico. Včeraj se je pa na policiji zgledala neka žena ter povedala, da je samomornica 65letna delavka iz tamošnje vrtnarje Ana Čany. Starica je bila že nad 10 let zaposlena v vrtnarji. Pred tedni ji je pa lastnik nenadoma odpovedal službo. Ker je bila stara in onemogla, ni mogla več dobiti službe in tako je obupala. Svoji tovariščici je nekaj dni pred samomorom izjavila, da ji ne preostaja drugega nego smrt. Obupana

brezposelna starica je kmalu nato skočila pod drveči vlak.

Včeraj se je hotel usmrtiti v Zagrebu mesarski pomočnik Ivan Črnjak, stanojoč na Savski cesti. Črnjak se je dolgo ni razumel s svojim bratom in med njima so bili večni prepriji. Tako sta se sprla tudi včeraj. Ivan je precej občutljive narave in prepriji je nanj učinkoval tako težko, da se je odločil za samomor. Ko je Ivan proti večeru prišel v svojo sobo, je jel premišljevat o prepriji z bratom. Potem je vstal, vzel velik mesarski nož in zopet legel v posteljo. Zarimil si je nož v levo stran prsi, hoteč se smrtno raniti v srce. K sreči se pa ni zadell v srce. Kmalu se je zavedel in ležal na postelji z nožem v prsih. Fanta je prišel slučajno obiskat njegov prijatelj Lenard Golubič, gostilničar. Ta je našel prijatelja vsega okrvavljenega v postelji z nožem v prsih. Bil je pa še živ. Golubič je mesarčnemu mladeniču potožil nož iz prsi in takoj obvestil policijo in rešilno postajo. Samomornika so za silo obvezali in odpeljali v bolnico. Zdravnik je izjavil, da je rana nevarna, zlasti če nastopijo kakšne komplikacije.

Zadnje čase se v Zagrebu množe veliki vlomi. Z modernizacijo mesta se modernizirajo tudi vlomi. Doslej so opravljali svoj posel z golimi rokami ter puščali na oknih in omara odhise prstov tako, da jih je policija s pomočjo daktiloskopije kmalu odkrila. Sedaj pa poslujejo v rokavicah. Toda varajo se, misleč, da jim policija tako ne more do živga. Včeraj zgodaj jutraj se je kočijaž pri lesni tvrdki Julio Mann na Miramarski cesti Franjo Bernat prebudil in zaslišal sumljiv šum in ropot iz zaprte trgovine. Takoj se je oblekel in šel na dvorišče. Sprva je mislil, da nekdo kradе drva. Kočijaž je našel tudi veliko domačo psico, ki je pa mirno ležala v svoji hišici in se ni zmenila zanj. Tedaj so se vrata trgovine nenadoma odprla in skozi nje so huškali štirje neznanci v temo. Dva sta bila oborožena s samokresi. Prestrašeni kočijaž se je skril za vrata in videl, kako je četvorica vlomilcev preskočila plot. Eden je omahnil na plotu in se zvalil v graben na dvorišču. Zato je pa potem tem urneje sledil svojim tovarišem. Kočijaž je

takoj stopil v poslovne prostore in vse mu je bilo jasno. Poslovavnica je bila popolnoma razmetana. Kočijaž je takoj telefonično obvestil svojega gospodarja in policijo. Kmalu so prišli strokovnjaki v daktiloskopiji in ugotovili, da so vlomilci imeli rokavice. Policija je preiskala pisarniško pohištvo, toda nobenega odtisa ni bilo na njem. Vlomilci so pa bili premalo previdni, pozabili so na taktni rokavice na nogah. Zato so pustili jasne sledove čevljev na mehkih tleh. Detektivji so pa še našli neki predmet, ki ga je zgubil vlomilec, ko se je preuknil čez plot. V interesu nadaljnje preiskave policija ni hotela izdati podrobnosti o sledovih, ki so jih vlomilci kljub svoji previdnosti pustili za seboj in s pomočjo katerih bodo vlomilce po vsej priliki in najkrajšem času odkrili. Ves trud vlomilcev je bil brezuspešen, kajti v blaginji, ki so jo odprli, je bilo samo 200 Din. Drugo večjo blaginjo, v kateri je bilo 300.000 Din, pa niso opazili. Nad vse zanimivo pa je, da domača psica ni lajala, ko so vlomilci vtrli na dvorišče. Mogoče je, da so vlomilci vržili psi kos zastrupljenega mesa ali kaj sličnega.

Pred dnevi se je pred sodniki zagovarjala 75letna morilka svojega moža Viktorija Tot. Viktorija Tot je pred meseci umorila nekega Ivana Takaca, s katerim je živel v divjem zakonu. Svoje zločinsko dejanje je Totova hotela prikriti z izmišljenim roparsko zgodbom. Sosedom in orožnikom je namreč pripovedovala, da se je na dan umora vrnila domov že v mraku in legla spat. Mož je prišel domov baje pozneje. Pri bližino o polnoči je Viktorija odšla s svečo v roki na dvorišče, kjer je srečala 5 roparjev, ki so ji izbili svečo iz rok in jo podrli na tla. Nato so jo pretepli in privezali na posteljo ter ji grozili s smrtjo, če bi hrnila samo besedico. Roparji so nato zbudili Takaca in zahtevali, naj jim takoj izroči 5000 Din. Ko so odšli, je Takac prošil kozarec vode. Roparji so ga pa še pretepli in naslednje jutro je žena našla svojega prijatelja mrtvega v postelji. Viktorija je izpovedala večkrat tako protislovno, da je nastal med razpravo splošen smeh in so sodniki dvomili o njeni zdravi pameti. Zato je bila razprava preložena. Viktorijo so pa poslali v bolnico na operativni oddelek.

Tehnični gasilski tečaj

Jugoslovanska gasilska zveza, ki drži 616 gasilskih društev Slovenije v 36 gasilskih žup, je priredila v soboto in včeraj tehnični tečaj za svoje podelske gasilske voditelje. Tečaja se je udeležilo nad 100 podelskih gasilcev, ki so z največjim zanimanjem sledili predavanjem in tehničnim izvajanjem, ki so se pod vodstvom zveznega podstaroste Jerneja Vengusta in Josipa Turka začela v soboto ob eni popoldne. Oddelek ljubljanskih prostovoljnih gasilcev je pod spretnim vodstvom gosp. Milkota Hojana seznanil udeležence s prepotrebimi prostimi in redovnimi vajami, zatem je gosp. France Prištvošek temeljito in razumljivo obrazložil ustroj brigadnic vseh vrst. Sledilo je predavanje gosp. Konrada Golobca o konvencijah in rabi cevi in konceptov, o stavbah, požarnem redu in gasilskih ogledih. Predavatelj je s svojo živo besedo zainteresiral slednje poslušalce. In kot zadnja točka sobotnega predavanja je zatem sledilo veleno predavanje gosp. dr. Otmarija Krajca o prvi pomoči in pa transportu bolnikov. Kakor zna le gosp. dr. Krajec, je na preprost in temeljit način v dvehurnem predavanju seznanil poslušalce z vsem, kar jim je treba znati, ako hočejo ponesrečencem res pomagati. S praktičnimi poskusi in vajami je dal udeležencem priliko, upoznati se z vsemi pripravami, ki so nam v slučaju nesreče potrebne.

V nedeljo dopoldne je začel s predavanji gosp. Ljudevit Musek, ki je udeležencem nazorno obrazložil ustroj gasilnih društev ter jih pripravil k ustanavljanju novih in nadziranju starih gasilskih društev. Sledilo je predavanje gosp. Jerneja Vengusta o dolžnostih župnih in druženih funkcionarjev, o disciplini, nastopih, taktiki itd. To predavanje je bilo važno in zanimivo, kajti predavatelj je opozoril na vse nedostatke, na katerih boleha naša gasilska društva. Zeleti je le, da se podelski gasilski voditelji res zavzamejo za odpravo vsega, kar škoduje in smeši gasilska društva. Teoretičnim predavanjem so sledile tudi praktične vaje. Pod vodstvom gosp. Jankota Hojana se je udeležencem obrazložilo različno vrsto brigadnic, lestev itd. Ljubljanski prostovoljni gasilno in reševalno društvo je nastopilo z navadno ročno, smemalno in pa parno brigadnico, dalje z mehanično Magirusovo lestvijo, stikalnimi lestvami. Gasilno društvo tobošne tovarne je nastopilo s svojo vozno četverkolno brigadnico. Gasilno društvo Kozarje - Podsmreka je pokazalo svojo kombinirano brigadnico, katera je z ozirom na svoji ročni in motorni pogon jako praktična za naša podelska gasilska društva, ki nimajo vedno na razpolago strokovno izvoženega strojnika. Gasilno društvo Bizovik je nastopilo s svojo smemalno motorno brigadnico, gasilno društvo Moste pa s svojo dvokolno motorno. Vsako društvo je poslalo tudi oddelek svojega moštva, ki je pokazalo udeležencem, kako je treba z brigadnicami ravnati in kako jo je pogoniti v delo. Ob priliki razkazovanja brigadnic je trobentaški vodja — mestni poklicni gasilec g. Kolšek seznanil udeležence tudi s potrebnimi gasilskimi signali. Končno so nastopili tudi mestni poklicni gasilci pod vodstvom gosp. Ivana Furlana ter razkazali udeležencem vse svoje gasilske in reševalne priprave. Udeleženci so zlasti zanimale razne krlince, protil dimu in plinu, skakalni in drsalni prt, rešilni pasovi in razne druge priprave, ki jih vodijo gasilci seboj na požarišče in k drugim nesrečam. Višek zanimanja je vzbujala mogočna avtomobilna brigadnica, ki je bila res nekakaj kraljica in primeri z ostalimi delujočimi brigadnicami.

Tečaj je zaključil oddelek plezalcev ljubljanskega prostovoljnega društva, ki je pod vodstvom gosp. Karla Struklja pokazal nekaj prav sploh plezalnih vaj s ključastimi lestvami. Po končanem tečaju so si udeleženci ogledali ljubljanski velesejem, kjer so bile ravno tedaj v obratu ondi razstavljene brigadnice različnih tvrdk.

Slični poučni tečaji so za razvoj in napredek našega gasilstva velikega pomena in le želeli bi bilo, da Zveza nastopi s sličnimi tečaji po posameznih župah, kjer bi se lahko udeležilo tečaja vse moštvo dotičnih gasilnih društev. Da se je moglo kriti udeležencem stroške, gre predvsem zahvala obema velikima županoma, ki sta Zvezi v ta namen votirala primerno podporo iz tozadevnega državnega kredita. Hvala jima in vsem, ki so pripomogli k tako lepemu in potrebnemu gasilnemu dnevu.

Sokol

Ob najkrajšem dnevu je aglini Sokol I. priredil včeraj popoldne na letnem telovadišču na Taboru svoj društveni javni nastop, da pokaže lavnosti uspehe trdega sokolskega dela v telovadnici. Kljub mnogim prireditvam je bil obisk od strani občinstva zelo poveljen. Med odličnimi gosti smo opazili zastopnika velikega župana, vladnega svetnika g. Mencingerja, komandanta mesta brigadnega generala gosp. Vukotiča, komandanta 40. polka polkovnika g. Kortisa, komandanta 16. art. polka polkovnika g. Jovanoviča, župana g. dr. Puca s soprogo, direktorja g. inž. Krejeviča, zastopnike JSS, župnega starostar br. Marolta ter številne zastopnike in članstvo bratskih sokolskih društev.

Javna telovadba, ki je obsegala 12 izbranih telovadnih točk, se je pričela točno ob pol 16. Prva je prikazala na telovadišču ženska deca (38), ki je dokaj zadovoljivo izvedla župne proste vaje; enako je tudi moška deca (60) častno rešila svojo nalogo. Zelo graciozno in skladno so bile izvedene proste vaje ženskega naraščaja (36) s kiji. Občinstvo se je divilo nad precizno izvedbo. Moški naraščaj (46), krepli in zagoreli dečki, so prav skladno in lepo izvedli 3 župne proste vaje. Pri skokih je nastopilo 10 vrst članstva in naraščaja, kjer sta se posebno odlikovali vrsti članov na krogih in v gugu in vrsta članic s preskoči čez bradjo. Mnogo zabave so nudile igre moške dece, kjer se je občinstvo iz srca nasmajalo najmlajšim Sokolcem. Lepo in skladno so nastopile članice (28) z vajami s kratkimi kolebnicami s spremljevanjem klavirja, ki so pa bolj spadale v zaprti dvorano. Pri orodni telovadbi je nastopila vista najboljših telovadcev, med njimi nekaj kandidatih za olimpijado v Amsterdamu, ki je izvedla po eno vajo na drugo, bradji in krogih. Občinstvo se je divilo krasni izvedbi nekaterih telovadcev. Žal, da ni mogel zaradi bolezni nastopiti tudi prvak JSS. br. Primožič. Zanimiva je bila tekina moškega naraščaja, ki je vzbudila salve smeha pri občinstvu. Skoro brezhibno so bile izvedene vaje ženskega naraščaja (12) na dveh gredah s premlevalnim klavirjem. Najlejša točka obširne programa pa so bile proste vaje članic (32) za pokrajinski zlet v Skopju. Članice so jih izvedle z eleganco in največjo pazljivostjo. Kritje in skladnost sta bili prav dobri. Končno so nastopili še člani (60) s skopljanskimi prostimi vajami, ki so dosegli popoln uspeh. Pri telovadbi in zabavi je sodelovala društvena godba (32 bratov), ki je pokazala v zadnjem času izreden in lep uspeh pod večjim vodstvom neumornega br. Švajgarja.

Po telovadbi se je razvila na telovadišču in v dvorani animirana sokolska zabava s plesom, ki je združila prijatelje Sokola I. do poznih večernih ur. Sokol I. osobito nadvse požitvalnovalno moštvo in ženskemu prednjemku zboru čestitamo k lepo uspehi prireditvi. — Zdravo!

— Sokolstvo in sport. Zadnja odborova seja ČOS, ki se je vršila 12. in 13. maja v Pragi, je napravila v pogledu odnošajev med sportom in Sokolstvom sledeče principieline zaključke: 1. Sokolske župe, društva, odseki in vrste ne morejo biti člani sportnih klubov, savezov ali sportnih central. Izjemoma smejo biti društva za svoje člane, ki goje kakšne sportne grane, člani dotičnega sportnega saveza, če se o temu ČOS pogodila z dotičnim savezom. Dosedanja dovoljenja ostanajo v veljavi. — 2. Člani sokolskih društev so lahko člani sportnih klubov, smejo se udeleževati njihovih prireditev, če niso v protivostnosti s sokolskimi načeli. Članstvo v kakem sportnem klubu ne oprošča Sokola od njegovih dolžnosti napram sokolskemu društvu. Pristop v kak sportni klub se mora prijaviti načelniku odnosno načelnici društva. — 3. Dopolniti se, da se osniva v sokolskih društvih odseki za posebna vežbanja, toda ti odseki ne smejo biti samostojne enice in so podrejeni društvenim prednjačkim zborom. Javnih nastopov ne smejo prirejati pod svojim imenom, ampak samo pod imenom društva. — 4. Društva smejo biti v kontaktu z onimi sportnimi klubi, čiji člani so tudi člani sokolskega društva. — 5. Te odredbe nikakor ne smejo ovirati dobrih odnošajev Sokolstva s sportnimi organizacijami, niti izključevati sodelovanja z njimi.

Beleznica

KOLENDAR.

Danes: Ponedeljek, 4. junija 1928; katoličani: Korvin; pravoslavni: 22. maja, Dika.

Jutri: Torek, 5. junija 1928; katoličani: Bonifacij; pravoslavni: 23. maja, 3. Dan Duhova.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Drama: »Herman Celjski«. A. Kino Matica: »Cafe Electric«. Ljudski kino (Ideal): »Pariška podgana«.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Bohinc, Rimska cesta, Levstik. Resljeva cesta.

Sport

Maribor — prvak Slovenije

Maribor — Primorje 2:1.

Včeraj se je vršila ponovna prvenstvena tekma — prvo je kakor znan LNP razveljavil — med Mariborom in Primorjem. Včeraj je triumfiral Maribor. Zmagal je nad Primorjem in sicer zaslužen, vendar je njegova premoč v golih premalo izražena. Odkrito je treba priznati, da Maribor poseka oba ljubljanska vodilna kluba Ilirijo in Primorje in da goji tehnično najlepši nogomet. Če kdo, potem prav gotovo zasluži Maribor naslov prvaka Slovenije.

Igra, ki jo je predvedel včeraj, je bila brezhibna, tehnično na višku in tudi v taktičnem oziru je moštvo dominiralo nad nasprotnikom. Včeraj je Maribor ponovno dokazal, da je prvo tekmo res nezasluzeno izgubil in da je šlo to večinoma na rovaš sodnikove nesigurnosti in velike smole, ki je spremljala moštvo. Vse moštvo je pokazalo enotno igro, zlasti pa je ugajal napad, ki je zelo lepo kombiniral. Tudi je to pot pokazal večjo odločnost in razantnost pred golom. Krilci so lepo držali kontakt med napadom in obrambo, obramba sama pa je svoje delo opravila sigurno. Če ostane Maribor na tej višini in čim si pridobi nekoliko večjo rutino, bo nedvomno igral važno vlogo v našem nogometu in prepričani smo, da nas bo zunaj dostojno reprezentiral.

Primorje sicer ni igralo slabo, vendar je pa zaostajalo za Mariborom. Moštvo je manjkalo homogenost, kar smo opazili že pri prejšnji tekmi, v startu pa je sploh zaostajalo. Zelo nesigurna je bila obramba z izjemo Jančigaja v голу, ki je delal bravure in rešil svoje moštvo večjega poraza. Krilci so bili netočni in dajanju žog napadu in so radi svoje slabe igre vohbe iznenadili. Po zadnjih igrah sodeč lahko mirno rečemo, da tako Primorje kakor Ilirija nikakor ne zasluži prvenstva Slovenije in da je Maribor edini, ki pride v poštev.

Tekma je bila zelo živahna in napeta, vendar je bil Maribor v premoči. Igralo se je obojestransko zelo fair. Sodil je objektivno g. Babič.

ILIRIJA—SOKOLUB (GRADEČ)

V soboto in nedeljo je igral proti Iliriji grški Sportklub, simpatično moštvo, ki je oba dneva doseglo častne rezultate in je prvi dan celo zmagalo nad Ilirijo v razmerju 3:2, drugi dan pa je igralo neodločeno v razmerju 1:1. Tekmi nista nudili posebnega užitka. Sportklub je bil boljši nego Ilirija. Glede tega je bilo oba dneva zelo malo in se ti so bili nezadovoljni.

— SK Amateuri Trbovlje: SK Svoboda Ljubljana. V četrtek dne 7. junija se odigra prijateljska nogometna tekma med gornjima moštvoma v Trbovljah ob 3. uri na igrišču SK Amateurja.

— Motokolesarski klub »Ilirija«. Redna odborova seja se vrši danes, dne 4. t. m. ob 7. uri 30 min. zvečer v restavraciji kleti Zvezde. Predsednik.

Prosveta

»Herman Celjski« se vprizori danes ob 20. v ljubljanski drama za abonente reda A.

Operna premiera. Koncem tedna bo v ljubljanski operi premiera Straussove opere »Salome«, katero je nastudiral za naš oddelek kapelnik g. Štrifot, zrežiral pa g. ravnatelj Mirko Polič.

»Dobri vojak Svejk« v Ljubljani. Svejk nastopi prvokrat v ljubljani prihodno nedeljo zvečer v dramskem gledališču. Za nas povemo le to, da kreira junaka Svejka eden naših najboljših igralcev g. Ivan Cesar.

Puccinijeva opera »Dekle zlatega zapa« se poje v ljubljanski operi v torek dne 5. t. m., in sicer za abonente reda C. Glavne vloge so v rokah g. Mitrovičeve, gg. Holodkova in Gospodinova. Sodelujejo pa pri tej predstavi skoro vsi naši najboljši operni člani.

Zunanje posetnike ljubljanske opere opozarjamo na operno predstavo, ki bo v četrtek na praznik dne 7. t. m. Vprizori se kot ljudska predstava popoldne ob 15. uri pri znižanih cenah Gounodova opera Faust.

Starše naše mladine opozarjamo na izredno ljubko mladinsko predstavo, ki bo v nedeljo 10. t. m. v ljubljanski drami. Vprizori se Ribičeva mladinska igra »V krajevstvu palčkova«. Izredno znižane cene. — Predprodaja vstopnic pri operni blaginji.

Novočasna drama »Herman Celjski« se vprizori v ljubljanski drami zadnjič v tej sezoni v četrtek 7. t. m. kot večerna ljudska predstava pri znižanih cenah.

Dobrodolni koncert. Društvo kuratorja slepcev v Ljubljani priredi v ponedeljek dne 11. t. m. v dvorani Filharmonije družbe koncert, katerega izvajajo gojenci zavoda za slepce v Kočevju. Program je zelo pester, koncert sam se vrši na korist sklada za zgradbo doma slepih v Sloveniji. Najdennejši spored objaviemo, vstopnice so v predprodaji v Matični knjigarni.

Oglejte si brezplačno danes ob 4. pol 8. in 9. uri

Café Electric

Zakotna kavarna — borza ljubavi. Znižane letne cene! TEL. 2124. ELITNI KINO MATICA.

Dnevne vesti.

— **Slovenska kultura.** Glede tega, kako visoko smemo stremeti Slovenci s svojim kulturnim napredkom, nam ne smejo dati nauke ali pa postaviti pogoje oni, ki nas za naš dosežani napredek zavideajo. Tega kajpada mi ne moremo dopustiti. Vsak narod pozna samega sebe najbolje sam. Čim zrelejši je, tem bolj je v kulturnih ozirih od drugih neodvisen. Sedaj, ko živimo s svojimi brati v skupni svobodni državi, imamo tudi pravico misliti na čim silnejši narodnokulturni razvoj. Zato ljubimo svojo državo in se zavedamo svojih dolžnosti do nje, a nič manj tudi svojih pravic. Nikakor ne sme država zlorabiti individualni napredek posameznikov ali večjih skupin, ker ne gre, da bi oni, ki iz lastne nagiba streme po napredku, z ozirom na druge, ki tega ne stori, trpeli škodo. V tem smislu je ustanovljeno in deluje društvo za razbijanje Narodnega univerzitetnega zaklada. Dosedaj je Slovenija dolžna hvala in zahvalo sledečim občinam, ki se morejo ponahati s kulturno zavestnimi župani in občinskimi svetovalci: Cerklje ob Krki, Smartno pri Litiji, Vojnik, Breznica na Gorenjskem, Okolca Slatina, Mežica, Jezersko, Loka pri Zidanem mostu. Imena občin, ki so si upale poslati naša vabila nazaj, za enkrat zamožimo, ker bi sicer njih ugled trpel; upamo, da se bodo med tem drugače premislile. Dalje gre narodna zahvala sledečim zavodom: Južnotatarska hranilnica v Celju, Mestna hranilnica v Ormožu, Hranilnica v Celju, Mestna hranilnica v Ormožu, Hranilnica in posojilnica za dobrotniško občino v Sostrem, Hranilnica in posojilnica v Robu, Hranilnica in posojilnica v St. Vidu nad Ljubljano. Vsem iskrena hvala — **Društvo za nabiranje Narodnega univerzitetnega zaklada v Ljubljani.** Univerza — **Iz sodne službe.** Za svetnika pri viš. dež. sodišču v Ljubljani je imenovan dež. sodni svetnik pri dež. sodišču v Ljubljani dr. Erich Eberle, ki je pomaknjen obnem v višjo skupino; v višjo skupino sta pomaknjena dež. sodni svetnik pri okrožnem sodišču v Celju dr. Adolf Lenard in okrajni sodnik pri okrajnem sodišču v Celju Ivan Brelih. Vpokojen je izvršni organ pri okr. sodišču v Murski Soboti Jakob Torkar. — **Iz državne službe.** Na lastno prošnjo je odpuščen iz državne službe politično-upravni uradnik pri velikem županu ljubljanske oblasti Narte Velikonja; učiteljica gospodinjstva pri velikem županu ljubljanske oblasti Minka Rožnik je odpuščena iz državne službe, ker v proračunu ni kreditna za njeno mesto; vpokojena je učiteljica gospodinjstva pri velikem županu ljubljanske oblasti Elza Premru. — **Iz našega državljanstva** je izstopil odvnetnik pripravnik v Gradcu dr. Adolf Tristolič, rodom iz Maribora, pristojen v Rogatec. — **Osebnosti v pošti.** H. Bagar je postavljena za pogodbeno poštarico v Petrovcih. — **Premišljenosti** so uradniki (ce): P. Nikolič z ravateljstva v Prijeplje, J. Vidmar iz Cerklje ob Krki v Brežice; v Ljubljano: O. Moser z Bleda in A. Juh iz Most pri Ljubljani; iz Ljubljane pa: V. Trešl in Kranj in R. Peitler v Moste pri Ljubljani; R. Gselman iz Rogaske Slatine v Maribor. — **A. Križnik** v Jurklostru in D. Dorčič v Donjem Kraljevcu sta podala ostavko na pošto službo. — **P. ur.** J. Modričan se je poročil s pb. ur. Zofijo Poljanec v Ljubljani. — **Češkoslovaški vojni minister** v Dubrovniku. V četrti zvečer je prispel preko Splita v Dubrovnik češkoslovaški vojni minister Udržal, ki ostane v Dubrovniku več dni. — **Češkoslovaški Sokoli** v Skopju. Velikih sokolskih svečanosti v Skopju se udeležijo 850 češkoslovaških Sokolov, med njimi 200 iz Moravske in Slovaške. Češkoslovaški Sokoli se odpeljejo s posebnim vlakom preko Dunaja v Jugoslavijo. — **Protestni shod Narodne Odrbane odgodeen.** Včeraj bi se moral vršiti v Beogradu veliki protestni shod Narodne Odrbane proti netrinitim konvencijam, toda policija je shod prepovedala. Narodna Odrbana je shod odgodela na nedoločen čas. — **Mehiški konzulat** v Beogradu. Predsednik Zedinjenih držav Mehike je odredil, da se ustanovi mehiški konzulat za vso Jugoslavijo v Beogradu. Za konzula je imenovan dr. Rudolf Vögeli, ki mu je kralj Aleksander že izdal eksekvaturu. Konzulat je vedno na razpolago industrijskim in trgovskim krogom, kakor tudi izseljencem, ki rabijo informacije o razmerah v Mehiki. Vsi oni, ki se hočejo izseliti iz naše države v Mehiko, naj se obrnejo neposredno na konzulat v Beogradu. Tvrde, ki izražajo blago v Mehiko, morajo svoje pošiljke opremiti s konzularno fakturo, ki jo potrdi konzul v Beogradu. — **Pogrešane poštno vrednotice.** Dopisnice z odgovorom in zalepko je občinstvo, dolder jih je kaj bilo, jako rado rabilo. Pogrešamo jih že več let. Čas bi že bil, da nam jih poštna uprava že skoraj preskrbi, ker je na poštah in v trafikah še danes povpraševanje po obeh omenjenih vrednotnicah. — **Službena obleka poštinih uslužbencev.** Kakor se čuje, dobe poštni zvičaniki in služitelji službeno obleko ta mesec, pelerine pa v bližnji bodočnosti. Od lanskega kredita je ostalo nekaj nad 300.000 Din; ta ostalek se bo porabil za nabavo letne uniforme in čevljev, oboje bo narejeno baje do jeseni. — **Službena obleka dela v Bakru** isti podjetnik kakor lansko leto. Uslužbenici v področju ljubljanskega poštnega ravateljstva dobivajo službeno obleko redno »post festum«. Nikakor ni prav, da se službena obleka naših uslužbencev izdeluje v področju zagrebškega poštnega ravateljstva. Mar nimamo v slovenski prestolici priznanih krojačev-mojstrov? — **Zveza trgovskih gremijev in zadrug za Slovenijo** v Ljubljani opozarja vse člane na predkonferenco zveznih delegatov, ki se vrši v soboto, 9. junija 1928 ob 5. uri po-

podne v dvorani Sokolskega doma v Novem mestu s sledečim dnevnim redom: 1. Razprava o predloženih gremijev za občini zbor, ki so bili vloženi v zbirku § 12. zveznih pravil. 2. Razprava o nujni predlogih delegatov. 3. Služajnosti. **Kresovi sv. Cirila in Metoda.** Že v predvojni časih je nacionalno zavest v pomembnih krajih ob jezikovni meji močno utrjeval in pospeševal občaja, da so se na predvečer godu (4. julija) slovenskih bratov sv. Cirila in Metoda prižigali na vseh vrhovih kresovi širom naše zemlje. Ta občaja leto za letom gineva. Kako žaostno je gledati iz obmejnih gora v našo domovino, ki je ta večer mnogo premalo ožarjena s kresovi, med tem, ko naši bratje na Korškem in Primorskem s kresovi dokazujejo, da so trdno na straži. Družba sv. Cirila in Metoda poziva že sedaj vse svoje podružnice, planinske in vsa nacionalna društva, učitelstvo, občine itd., da naj delajo na to, da se letos ob 10letnici ujedinenja zažgo kresovi na vseh vrhovih naše domovine, kar naj bi bil našim zaslužnim bratom viden znak naše čuječnosti in ljubezni do njih. — **Na Golici** se je izgubilo v nedeljo, 3. t. m., damska poletna jopica in pod Nemško kočjo beli, koščeni nožiček. Najdite! Naj sporoči naslov na upravo našega lista. — **Železniški invalidom.** Zopea ste prejeli dopis od središnje urada iz Zagreba, ki vas obvešča, da vam ne bo več nakazoval rent in dražinskih doklad Društvo je tozadevno takoj interveniralo na vseh merodajnih mestih. Obveščamo pa tudi tem potom gospode narodne poslance brez razlike strank in prosimo tozadevno pomoči. Vediti, da železniški invalidi v Sloveniji že itak s pičimi in še neurjenimi rentami živijo v največji bedi in pomanjkanju in so ostali kar naenkrat brez vseh sredstev. Nujno je potrebno, da se tudi železniškim invalidom v Sloveniji uredi njihove neizgledne rente času primerno in tako, da bodo možne, ki so v železniški službi izgubili svoje zdravje, primerno preskrbljeni. Ko dobi društvo iz Beograda tozadevni odgovor, vas bo tem potom obvestilo. — **Društvo železniških upokojencev.** — **Vreme.** Končno smo dobili po dolgem pričakovanju lepo, toplo vreme, ki se bo najbrž držalo, kajti po poročilih iz drugih krajev države je zavladalo povsod lepo vreme. V soboto popoldne je še nekoliko deževalo in popoldne so se še podili po nebu črni oblaki, proti večeru se je pa že zjasnilo in včeraj smo imeli tako krasno vreme, da ni čuda, da je vse mesto oživel. Mnogi ljubljanci so pohiteli v prosto naravo — toda v mestu se to ni poznalo, ker imamo te dni v zvezi z velesejnim in kongresom inženjerjev in arhitektov mnogo tujcev. Danes jutraj je že na vse zgodaj sijalo sonce in dopoldne ni bilo na nebu nobenega oblaka. Barometer stoji zelo visoko, kar priča, da ostane vreme lepo, Danes jutraj je kazal barometer 765,3 mm, temperatura je znašala 11°. Včeraj je bilo nekoliko oblačno samo v Skopju, povsod drugod so pa imeli krasno pomladansko vreme. Najvišjo temperaturo so imeli v Skopju in sicer 24°. V Beogradu je bilo 23, v Sarajevu 22, v Mariboru in Zagrebu 21, v Ljubljani 18, v Splitu 17 stopinj. Temperatura je v splošnem nekoliko padla, kar pomeni, da je vsaj za enkrat konec nenadnih vremenskih izprememb. — **Glasbena Matica v Ptuj** priredi danes, dne 4. t. m. ob 18. uri skupno produkcijsko gojenec nižjih letnikov, v torek, dne 5. t. m. ob 20. uri pa glasben večer gojenec višjih letnikov. Vstop je prost. — **Stanovanjsko vprašanje** je danes na dnevnem redu. Obolava in umira največ takih ljudi, ki živijo v nezdruhljivih stanovanjih. Slaba stanovanja so velikokrat vir letike in alkoholizma. Brez zdravega stanovanja ni zdravja. Na stalni higijenski razstavi na velesejmu v Ljubljani vidiš, kako je možno tudi malo stanovanje napraviti prijazno in ob rednem stanovanju in zračenju za zdravje manj škodljivo. — **Muha poseda po nesnagi** in prenaša bolezenske kapi tudi do 24 km daleč. Ravno tako povzroča stenice, bolne in uši razna težka obolenja kot legar itd. Zato je snaga in desinfekcija stanovanja in delavnic pogoj za obrambo pred okuženjem. Način obrambe pred okuženjem in desinfekcije dobro predložuje poseben oddelek na stalni higijenski razstavi na velesejmu v Ljubljani. — **Najnovejša razna sredstva za zatiranje** sadnih, vrtnih in drugih škodljivcev ima v zalogi za svoje ude Kmetijska družba za Slovenijo v Ljubljani, kjer se dobe obnem tudi vsa strokovna pojasnila o njih uporabi. — **Dan bombončkov v korist CM. družbe** priredita dne 7. junija t. l. podružnici v Novem mestu in v Kostanjevici. Prosimo tudi druge CM. podružnice, da priredijo enako zbirko, ki ne da veliko dela in truda, prinese pa naši družbi lepe prispevke.

Iz Ljubljane

— **Iz Ljubljanskih tovariših gostilničarjev!** Jutri ob 17. doje kolegi gostilničarji iz Gradca in drugih avstrijskih krajev, katerim se pridružijo tudi tovariši iz Stajerske, da vrnejo obisk Slovencev na lanski gostilničarski razstavi v Gradcu. Vabimo vse naše ljubljanske tovariše in člane zdruge, da se ob navedeni uri polnoštevilno sestanemo na kolodvoru na peronu, kjer se bodo vršili pozdravni nagovori oblastnih zastopnikov, obrtne zbornice, zastopstva velesejma, zveze gostilničarskih zadrug itd., da dostojno izkažemo medsebojno kolegijsko gostilničarskega stanu. — **Zadruga gostilničarjev in kavararjev v Ljubljani.** — **Iz ponesrečenega Bolgara** so darovali pri mestni blaginici ljubljanski sledeči: Udrženje strojevodij oblasti odbora Ljubljana 200 Din; Dekliška šola Sv. Jurij ob južni železnici 100 Din; Franjo Rupnik kot zbirko na izletu 70 Din; Bergant Josip, trgovec, 30 Din; Benedikt Kragelj, Sv. Peter

v Savinjski dolini, 20 Din; Rus Nikolaj, mestni upokojenec, 20 Din. — **V Rožni dolini** je včeraj po daljšem bolehanju v čestiti starosti 81 let mirno in vdano odšla v večnost gospa Jerica Stanočnik, roj. Garafol. Pokojnica je postojno vzgojila svoje tri sinove in tri hčerke. Hčerka Jerica je soproga splošno znane ugledega trgovca gosp. Viktorija Jeločnika. Pokojnica je bila blagega značaja in je uživala v širokem krogu svojih znancev in znank najlepši ugled. Pogreb se bo vršil danes ob pol 7. popoldne iz hiše žalosti (Jeločnik) na viško pokopališče. — **Iz Vojaški promenadni koncerti** so vsak dan na velesejmu od pol 18. do 19. ure. Predvajajo se najzbranejši komadi, na kar še posebno opozarjamo ljubitelje glasbe. — **Iz Pevsko društvo »Sava«** v Ljubljani. Priredi na praznik dne 7. t. m. ob 4. uri popoldne pevsko veselico z bogatimi sporedom na senčnatem vrtu gostilne »Pri koničku« (Prepeh), v Hradeckega vasi. Sodelujejo gospa Solofa I. K. občni udeležbi vabi odbor. — **Iz »Sočani, pozor! Društvo »Soča«** priredi v četrti — Telovo — 7. t. m. pomladanski izlet k Sv. Jakobu ob Savi, gostilna Pečnikar. Zbirališče na Taboru do 24. ure, odhod od tam točno ob četrti na 14. Prosimo na točnost! — Odbor. 456n — **Iz Ljudski kino (Ideal)** predvaja danes in jutri izvrsten film iz pariškega apakkega življenja »Pariška podgana«. Zanimiva in izredno napeta vsebina bo zadovoljila vsakega obiskovalca. Predstave ob pol 17 in 20. uri; cene 3 in 5 Din. — **Iz Vsi oni otročki,** ki bi radi sodelovali pri pomladanskem slavlju Atene v sredo 6. t. m. ob pol 17. uri popoldne, naj pridejo k skušnji v torek po peti uri popoldne na Atensko igrišče v Tivolju. Punciko, igračko, rožico ali voziček in malo veselja v srčku prinesite se seboj. 458-n — **Iz Otroško igrišče Atene v Tivolju** se odprlo v prihodnjih dneh pod nadzorstvom ge. Svetličke. Odprto bo vsak delavnik od 9. do 12. in od 15. do 18. in pol ure. Vpisnina Din 5, mesečina Din 20 od otroka. Igrišče je prečiščeno in na novo urejeno. Otroci se lahko prosto gibljejo v primerni družbi in igri, v senci in soncu, vodi in pesku, na tekaških in travniških. Čudimo se, da mnoge matere raje posedajo z otroci po parkih po klopih, kjer brskajo in koplejo po neuhigijenskem pesku in morajo venomer paziti, da ne stopijo na vabljivo travico, da živahni malčki ne steejo za pisanimi metuljčkom. Atena je pripravila za male vrtarje ljubke gredice, kjer bodo lahko vrnili roj na milij volji. Otroci se najbolje razvija v svobodi. Njegova fantazija se razvija v pesčenih stavbah miške in v flovnatih lončkih rožnatih sladice. Vabimo k vpisovanju istotam. 459-n — **Iz Kako si predstavljamo »Pomladansko slavlje Atene«?** Ob zvokih priljubljene godbe dravske divizije se bo zbralo občinstvo na lepo urejenem hazenskem igrišču Atene v Tivolju, kjer bo pripravljena naravna tribuna s sedeži ter groz stolov in stojšča. V tako obdani notranji zeleni trati se bo vršil pester nastop mladine. Otvoril ga bo cvetlični korzo najmlajših, kolešarjev, vozičkov s punčkami, sekirke itd., prisrčna, nepristrana otroška sporedna točka. Kulturno - zdravstveno nego otroka bo na lajno skiciral obhod negovalca, katerega je omogočil šef - zdravnik zavoda za soc. hig. zaščito dece. Dr. Dražga s svojimi ljubivim sodelovanjem. Nato bo sledila pestra pomladanska rajalna slika skratov, cvetk in metuljčkov, katero režira z izredno poživljenostjo in razumevanjem g. profesor Wirglerjeva. Izraz naravnega, ritmičnega obutja mladine ob prebujanju narave Avtorica »Dečve« gđ. Sarčeva bo priključila slavlju slikovito skupino, ki bo zanimala marsikatero Slovenko, ki ravnokar premišlja, kakšne barve dečvo naj si nabavi. Zabavna točka, h kateri se priglasi lahko vsakdo, bo »Tek v vrečah« in »Tek z zaprekami«. Jurjev dar in »Ribo-lov« bosta trosila pomladansko cvetje. Pristopajte pridno k stojnicam. Vstopnice izdaja cvetličarna Korzika, Aleksandrova cesta. 461n — **Iz Predavaje dr. Laza Markovića odgodeen.** Radi prezaposlenosti g. Laza Markovića je njegovo predavanje v Ljubljani odgodeeno za par dni. — **Iz Vstopnice za »Pomladansko slavlje Atene«** izdaja cvetličarna Korzika, Aleksandrova cesta, od 20 do 5 Din. 461n — **Iz Najnovejša bluze: Kristofl-Bučar.** — **Iz Pri Fužinah našena utoplenka** identifikirana. Že v soboto ob 10. popoldne so opazili v Ljubljani pri jezu na Fužinah truplo neznane utoplenke. Truplo je bilo močno razjedeno ter se je moralo v vodi nahajati približno 14 dni. Potegnilo so neznano utoplenko iz vode ter jo prepeljali v mrtvašnico pri Dev. Mar. v Polju. Orožniška postaja v Dev. Mar. je o najdi utoplenke obvestila ljubljansko policijsko ravateljstvo. Včeraj so končno ugotovili, da je utoplenka identična s strojevodjo pri odvnetniku dr. Azmanu, 20letno Marijo Matičič, rojeno v Bezužaku pri Begunjah na Notranjskem. Mladenka je izvršila samomor najbrž pod težko dušeno depresijo. Bolehala je že deli časa. Bila je letična. Pred 14 dnevi je močje zapustila pisarno. Kmalu so jo pogrešili. Pisarna dr. Azmana se je obrnila najprej v Bezužak do starišev, od katerih je dobila odgovor, da Marija ni prišla domov. Matičičovo so danes ob 7. pokopali na pokopališču v Dev. Mar. v Polju. — **Iz Bombardna s kamenjem v Rožni dolini.** Tako okoli 2. jutraj se je približal v družbi svojega prijatelja pred hišo zidarskega podjetnika Viljama Battellina v Rožni dolini zidarski delavec Lojze K. ter začel s kamenjem bombardirati z žakuzijami zaprta okna. Vrgel je 10 debelih kamnov. Končno je vendar našel odprto okno ter je razbil 20 Din vredno steklo. Gospodar Battellino je končal neprijetni bombardna s tem, da je prijel planjane Lojzeta ter ga odvedel na stražnico. Loj-

zeta so vtaknili do jutraj v zapor. Pred dežurnim uradnikom na policiji se je izgovarjal, da ni vedel, kaj je počel, ker je bil pijan »kakor mavra«. Lojze je bil svoječasno pri Battellinu zaposlen. — **Iz Drobilj policijske kronike.** Policija je od včeraj do danes vtaknila v zapore 4 osebe, med njimi 3 moške in neko žensko. Zeparji so prispeli v Ljubljano, da bi opravljali svoj nečeden posel na velesejmu. Doselej pa niso imeli sreče. Prijavljeni sta dve tatvini denarja, slučaj telesne poškodbe vsled nepravilne vožnje, 1 kaljenja nočnega miru, 2 slučaja pijanosti in 12 kolesarjev, oztroma voznikov radi prestopkov cestnopolniškega reda. — **Iz Tragika smrti vpojenega strašnika.** Dobra prijatelja, posestnik J. Kotar z Viča in vpojeniki policijski stražnik 55letni Albin Bergant, stanujoč v Rožni dolini Cesta št. V, sta se včeraj popoldne odpeljala na motornem kolesu v Logatec, da bi ogledala neki čebelnjak. Ko sta prispela do 1 km dolgega drevoreda pred Logatecem, je Albin Bergant dejal Kotarju, ki je vodil motorno kolo, da bo skočil doli in šel peš. Rečeno, storjeno. Kotar se je ozrl ter presečen zapazil, da leži njegov prijatelj na cesti. Obrnil je ter ugotovil, da je Bergant poškodovan, nezavesten in da ne da od se-

be sploh nobenega znaka življenja. Kmalu je privozil po cesti iz Logatca nek luksuzni avto. Lastnik avta je naložil ponesrečenca na voz ter ga odpeljal v ljubljansko javno bolnico. Vsa zdravniška pomoč je bila zaman. Bergant si je tako močno pretresel možgane, da je poškodbam podlegel. Pokojnik je v Rožni dolini radi svojega mirnega značaja živel splošno simpatije. — **Iz Zeparji na delu.** Velesejem je privabil v Ljubljano tudi drzne žeparje, ki skušajo v gneči izmikati ljudem denarnice. Na velesejmu pa na nje dobro pazijo in do danes še ni bilo nobene tatvine. Na Vodnikovem trgu pa je prišel v soboto dno polne poslati okoli 20 let star žepar, srednje postave, oblečen v rjavo obleko. Kakor kaže se je vil med branjevkami, kmetkami in ljubljanskimi gospodinjami. V pol ure je izmaknil kar dvema gospodinjam denarnice. Zeparjeva žrtve je postala najprej v Prisojni ulici št. 1 stanujoča zasebnica Josipina Bočkarj, kateri je žepar vzel kar iz žepa denarnico s 70 Din gotovine. Kmalu nato je žepar pri nekem mesarju zapazil delavčovo ženo Marijo Pavšelj, stanujočo na Vidovdanski cesti. Govorila je z mesarjem, in ni opazila, kako je žepar segel v ročno torbico ter ji vzel denarnico s 75 Din gotovine.

Nobilova ekspedicija že deset dni izgubljena

Bolje bi bilo, da je ostal Nobile doma. — Amundsen leti na pomoč možu, ki ga je javno sramotil in zasmehoval.

Ves kulturni svet se zanima za usodo Nobilove ekspedicije tembolj, ker vse kaže, da je zadela zrakoplov »Italia« s posadko tragična usoda in da se ne bo posrečilo rešiti italijanskih letalcev strašne smrti v večnem snegu in ledu. Že polet iz Milana v Stolp je pričal, da Nobilov zrakoplov ni zgrajen tako, da bi lahko letel na severni tečaj, kajti »Italia« je že na prvi etapi svojega poleta opetovano zašla in preden je dosegla Stolp, je bila že znatno poškodovana. Iz Kingsbaya je poletel Nobile najprej nad zemljo Nikolaja II., ki jo je odkril leta 1914. kapitan Vilkički. Nobilova ekspedicija kopnega ni videla. S tem pa ni rešeno, da tam ni suhe zemlje, kajti nad polarnimi kraji je ležala gosta megla tako, da se je Nobile najbrž zmotil. V polarnih krajih se sploh in da nikoli točno ugotoviti, kaj je led in kaj zemlja, ker pokrivajo tudi kopnino debele plasti ledu. Da na drugem poletu Nobilova ekspedicija ni videla Crockerjeve zemlje, je bolj verjetno, ker so polarni raziskovalci že davno dvomili, da ta zemlja sploh obstoja. Če upoštevamo, kako ogromni so izdatki za Nobilovo ekspedicijo in koliko denarja bo treba zdaj za rešine ekspedicije, pridemo do zaključka, da bi bilo bolje, da bi ostal Nobile doma, ali pa da je prepustil to nevarno ekspedicijo Mussoliniju, ki misli, da je fašizem vsemogočen in da lahko diktira svojo voljo tudi elementarnim silam.

»Italia« je zapustila Kingsbay 23. maja ob 4.40 in je bila nad severnim tečajem 24. maja ob 1.20. Polet je nadaljevala ob 3.30, ko je v polarnih krajih že dan, kajti sonce stoji ves dan in vso noč nad obzorjem. Na severnem tečaju je vrgel Nobile italijansko zastavo in papežev križec ter se hotel vrniti na Spitzberge. Zadnja vest o Nobilovi ekspediciji je prišla 25. maja ob 9. jutraj. Zda-

Bivši poslanec - tat

Pred sodiščem v Szolnoku na Madžarskem se je pred dnevi zagovarjal bivši poslanec in vodja opozicijske stranke malih kmetov Aleksander Herczeg in sicer radi tatvine. Herczeg, ki je velik bogataš in veleposestnik, je vlomil v družbi dveh tovarišev pri svojem sosedu in mu odnesel večjo zalogo koruze. Tatvina pa je bila kmalu odkrita in prizadeti posestnik je zvedel, da je vlomil Herczeg. Bivši poslanec se je sicer z njim pobotal in škodo poravnal, bil pa je toliko nepreviden, da se je kmalu s sosedom sprl. In sosed ga je ovalil orožnikom. Pri razpravi se je bivši poslanec zagovarjal, da je tatvino izvršil zgolj iz osvete, ker mu je sosed najagal. Pomagal mu pa zagovor ni in je bil obsojen na mesec dni zapore in 6000 Din denarne globe.

Razbojnica z rožami

Policija v Newyorku in v San Franciscu se peča z zagonetnim roparskim napadom, ki je bil izvršen v luksuznem vlaknu tik pred prihodom v San Francisco. Žrtve napada je postal bogati trgovec Richard Guernot, rodom Francoz. Guernot biva že več let v Ameriki in ima v vseh večjih mestih filijalke svojega trgovskega podjetja. Dobro uro pred prihodom vlaka v San Francisco je stopila v kupe, kjer je sedel Guernot sam, mlada dama, ki je bila na videz zelo nervozna. Begala je iz kupeja v kupe, kakor da nekoga išče. Končno se je ustavila v kupeju, kjer je sedel Guernot. Bila je zelo elegantno oblačena in na plašču je imela pripeto veliko rumeno rožo. V eni roki je držala kovčeg, v drugi pa šopek rmenih rož. V kupeju je dama izpustila kovčeg na tla. Francoz, ki je čital novine, je takoj pobral kovčeg. Videc francoske novine, je začela dama govoriti z Guernotom francosko in je dejala, da je hčerka bogatega tovarnarja in da potuje k sorodnikom v San Francisco. Francoz jo je vprašal, kje je dobila tako krasno rožo. Dama je odtrgala eno iz šopka in mu jo zataknila v gumbnico. Kmalu je začutil Guernot hud glavobol.

Kaj se je zgodilo potem, ni znano.

Sprevednik je našel Guernota oneseščenega. Glavo je imel ovito z ruto, ki je močno dišala po narkotičnem sredstvu. Tudi roža je bila prepojena z močnim uspavalnim sredstvom. Ko se je trgovec zavedel, je opazil, da so ga okradli. Izginila mu je denarnica z večjo vsoto denarja in kovčeg z raznimi dragocenostmi. O tovarnarjevi hčerki z rožami seveda ni bilo duha ne sluha.

Ta primer drzne tatvine s pomočjo rož ni prvi. Zadnje čase so slični napadi v luksuznih vlakih v Ameriki na dnevnem redu. Newyorská policija je prejela že več ovadbe glede roparskih napadov, pri katerih nastopa vedno zagonetna dama z rožami. Prvič je napadla nekega trgovskega potnika, ki mu je dala rdečo rožo. Drugi napad je veljal neki bogati starki, ki jo je razbojnica omamila s kloroformom.

Bela Kun inicijator milanskega atentata

Madžarski listi priobčujejo obširne članke o aretaciji Bele Kuna in o njegovi politični misli. Glasilo madžarskega ministrskega predsednika Bettlena »8 Oai Usag« je priobčilo te dni senzacionalno vest, ki jo je prejelo od svojega dunajskega dopisnika. Madžarski novinar trdi, da Bela Kun ni prispel na Dunaj samo zato, da bi pripravil komunistični kongres, marveč v prvi vrsti zato, da bi organiziral komunistične izgrede v vseh državah srednje Evrope. Znani milanski atentat na italijanskega kralja je bil baje prvi akt tajne akcije komunističnih agitatorjev, ki so hoteli izzvati v državah srednje Evrope notranje nemire. Preiskava je baje dognala, da je milanski atentat organiziral Bela Kun, ki je hotel zadati smrtni udarec največjemu sovražniku komunizma Mussoliniju.

Bethlenovo glasilo piše, da je ta akcija Bele Kuna najnevarnejši komunistični pokret od leta 1919. in da je preiskava dognala, da so komunisti v srednji Evropi organizirani in pripravljeni na odločilni spopad s kapitalisti bolj, nego se je prvotno mislilo.

Edgar Wallace:

TRIJE PRAVIČNIKI

ROMAN.

Mesec kasneje je padla tretja žrtev, knjigovodja angleške Narodne banke, zelo ugleden mož. V podzemski železnici mu je mahoma postalo slabo. Prepeljali so ga v bolnico, toda že med potoma je izdihnil — zopet na posledicah kajčega pika.

Tako je kača postala vsakdanji strah in glas o njej je prodiral tudi v Heavytree-Farm.

«Marnje!» je vzkliknila Mirabela; ali ipak jo je obšla zloba, «Alma, prosila bi te, da teh zločestih zgodb ne shranjuješ v svoji zbirki.»

«Ali v njih je življenje!» je suho odvrnila Alma. «Kdaj bi hotela nastopiti službo?»

Mirabela se je zasmejala. «Tako — ali prej moram še odgovoriti na oglas.» Bila je praktična ženska. In preden ti bo treba pripraviti kovčge, bo še tudi preteklo precej vode.

Eno uro kasneje je prestregla vaškega pismonošo in mu je dala pismo, da ga odda na pošto.

Tako se je začela avantura, ki je imela biti usodna za mnogo ljudi, avantura, ki je Trem pravičnikom malone razgnala njihovo zvezo in ki je nekega dne imela pretvoriti središče Londona v bojno polje.

Cez dva dni je prišel odgovor, napisan na stroju, v presenetljivo osebnem slogu in po nekoč nekakšna čudna stiliziran. Glava pisma je slovela:

Oberzohn & Smitts, trgovca in izvoznika.

Tretji dan je Mirabela Leicestrovna v Cityju stopila iz omnibusa skozi vse preje kot imponentna vrata hiše, kjer se je imel začeti njen romantični doživljaj; neki sofer je takoj, ko jo je zagledal, pohitel za njo in jo je došel v predurju.

«Oprostite, madam! ... Ali ste vi Mrs. Carterjeva?»

Nu, Mirabela pa res ni vzbujala vtisa gospe Katerkole.

«Ne!» je odgovorila in povedala svoje ime.

«Ali vi ste vendar ona gospa iz Herforda... Ne stanujete z materjo v Telfordskem parku?»

Možak je bil tako razburjen, da se ni niti srdila nad njegovo vsiljivostjo. Gotovo mu je bilo naročeno, da ima poiskati neko neznanko, in se je bal, da je ne bi zgrešil.

«Motite se... Jaz bivam v Heavytree-Farmu, Daynham... skupaj s svojo teto.»

«Ali se piše Carterjeva?»

Mirabela se je zasmejala.

«Mis Alma Goddardova... Upam, da ste zadovoljni?»

«Potem niste ona dama, ki jo iščem; rekli so mi, naj čakam nanjo, da jo vzamem s seboj v voz. Oprostite, gospodična.»

Sofer se je poslovil.

Deklica je deset minut čakala v lični čakalnici, preden se je vrnil blede-lični mladenič s ščetinasto štrlečimi lasmi in velikanskimi neobrobjenimi naočniki. Njegov obraz je zrl široko, brez izraza in nezdavno.

Mirabela se je zlasti čudila okolnosti, da so bili vsi možiki, kar jih je srečala v kontoarju, istega kova. Veliki, okorni ljudje, ki so vzbujali vtis, da so se odtrgali od izredno nujnega dela, da

opravijo svoj lastni, docela nepomemben posel. Nemi možje, ki so strmeli vanjo skozi debela očala in prikimali ali odkimali, kakršna je bila pač zahteva trenutka, Mirabela je pričakovala, da bodo v kontoarjih Oberzohna & Smittsa sami inozemci; Nemci, si je mislila, in se je pozneje zelo čudila, ko je zvedela, da so šef in domala vsi nastavljeni Švedi.

Bledi mladenič je — veren tradiciji — opravil svoje tvrdke — molčal. S kratkim migom glave jo je pozval, naj mu sledi; prišla je v večjo sobo, kjer je sedelo pol tucata mož ob svojih pulitih in besno švigalo po papirju; po večini so bili kratkovidni in njih nosovi so bili kot prilepljeni na knjige in papirje. Nič se ni ozrl, ko je Mirabela stopila skozi majhna vrata v zagradi ki je posetnika ločila od nastavljenec. Na steni je med dvema oknom visela karta Afrike z velikimi zelenimi lisami. V kotu je bilo naloženih kakih dvanajst masivnih slonovih zob in na vsakem je visela etiketa. Na enem oknu je bila steklena omara in v njej model parnega stroja, na drugem pa surovo izrezljana lesena soha malika, delo divjaka.

Mladenič je obstal pred težkimi vrati iz rožnega lesa in je potrkal. Odgovoril mu je globok glas, nakar je odprl vrata, stopil v stran ter mignil Mirabeli, naj vstopi.

Soba je bila velikanska. Njeno neizmerno praznino je še poudarjalo malone popolno pomanjkanje pohištva. Majhna pisalna miza iz ebenovine, dva nizka stola in dolga, ozka, črna omara v vzhodu je bilo vse pohištvo, kar ga je pri vstopu mogla pregledati. Visoke stene so bile prevlečene z zlatimi tapetami. Strop so prečno preprežali štirje opekastordeči tramovi, tla so pa bila vsa

pregnjena s temnoškrlatno preprogo. Na polici nad kaminom je ležalo nekaj, kar se je videlo kakor v zvitek zvita zemljepisna karta; na okrajnici je visela dolga, tenka vrčva, ki se je končavala v čopu.

Mlado damo je pogled na to povsem nepričakovano neudobnost, ki je udarjala iz slehernega kotička te čudne sobe, tako presenetil, da je samo begala z očmi od praznih sten na strop — dokler ni opazila, da ji njen spremljevalec daje neka znamenja. Obrnila se je proti možu, ki je stal s hrptom obrnjen h kaminu, kjer je plapolal medel ogenj.

Možak je bil velik in siv; njen prvi vtis je bil, da ima neznansko visoko čelo. Njegov obraz je bil blede, in ko je stopal bliže, je videla, da je preprežen z nešteti gubami in brazdami. Sodila je, da mu je kakih petdeset let; toda ko je začel govoriti, je vedela, da je mnogo starejši.

Mis Mirabela Leicestrovna?

Angličanka mu ni bila baš čista, izrazil se je na dolgo in široko in jezik se mu je zatikal.

«Izvolite sestiti! Jaz sem dr. Erik Oberzohn. Nisem Nemec. Občudujem Nemce, toda po rodu sem Šved. Sodim, da ste me razumeli.»

Zasmejala se je in kadar se je Mirabela Leicestrovna zasmejala, so tudi manj dovzetni ljudje od dr. Erika Oberzohna pozabili na vse.

Ni bila posebno velika — vsaj nje na vitkost in statost ni vzbujala tega vtisa. V njenem obrazu in v njenih jasnih sivih očeh je bilo nekaj, kar je spominjalo na polje in livado. Spadala je v sadovnjak belih jablan, pokritih s cvetjem liki s snegom; spadala je med hladne potočke, blebetavo zuboreče

pod glogovimi sečmi. Angleško aprilsko solnce je sijalo v njenih očeh in po mladni baršun večno zelenih trat pod njenimi nogami.

Dr. Oberzohn je videl v njej deklico v sinjem tailormanu. Moral bi bil opaziti, da je imela majhen klobuček z ravnim kracem, ki je obrobil njen obraz tam, kjer so se obločile njene lepe obrvi. Nemec tega ne bi bil prezrl. Nemci so pač brezupno sentimentalni. Toda dr. Oberzohn ni bil Nemec; Nemce je sovražil.

«Tak sedite vendar! Izobrazili ste se v znanostih?»

Mirabela je odkimala.

«Ne,» je priznala obžalovaje. «Toda v strokah, ki ste jih omenili v svojem oglasu, sem napravila izpit.»

«Ali vaš oče...? On pa je bil učenjak?»

Resno je prikimala.

«Pa ne bog zna kako velik!» je nadaljeval. «Anglija in Amerika ne rodita velikih učenjakov. Ah, ne govorite mi o vaših Kelvinih, Edisonih in Newtonih! To so bili topoglavci, na zemljo tečeči možje z velikimi pomanjkljivostmi... Manjkalo jim je svetega ognja.»

Te besede so jo nekoliko prevzele, vzlic temu se je na tihem zasmejala. Njegovo hladno odklanjanje mož, ki so v znanstvenem svetu uživali ugled in spoštovanje, se je videlo nehlinjeno.

«Dajva rajši govoriti o vas!»

Sedel je za mizo na neoblazinjen stol s strmim naslonilom.

«Bojim se, gospod dr. Oberzohn, da vam o sebi ne bom vedela mnogo povedati. Bivam pri svoji teti v Heavytree-Farmu v Gloucestru, stanovanje pa imava v Doughty-Courtu. Teta in jaz imava skromne dohodke... Sodim, da je to vse, kar bi vam mogla povedati.»

Berlin

RADIO

aparati in deli slovitih nemških tvornic, s katerimi vsak čas lahko poslušate ves svet, so po tvorniških cenah v veliki izbiri v zalogi.

Zahtevajte, da se Vam še danes pošlje brezplačen ilustrirani cenovnik R No. 6.

Mesečna odplačila dovoljena.

RADIOBLAŽEK Beograd, Jakšićeva ulica šte. 11. — Telefon šte. 41—85.

1073

Posetnikom velesejma priporočamo naslednje tvrdke!

MARIJA ROGELJ manufakturna trgovina perilo za gospode in dame Blago dobro, cene nizke Sv. Petra cesta 26	Ivan Jax i sin tovarniška zaloga šivalnih, pisalnih in pletilnih strojev ter koles Ljubljana Gospodarska cesta št. 2	Tovarniška zaloga usnja L. Gerkman Ljubljana Car-karjevo nabrežje št. 1
Rudolf Warbinek prva ljubljanska tvornica klavirjev Ljubljana Hilšerjeva ulica šte. 5	 Cipele-običe na veliko ALEKS. OBLAT Sv. Petra cesta 18	L. Mikuš Mestni trg šte. 15 Tvornica dežnikov zaloga izprehajalnih palic

ZELO ZNIZANE CENE!
Dvokolesa, novi modeli 1928, motorji, otroški in odrasli vozički, najnovejši šivalni stroji in omevniški aparati. Poseben oddelček za dopolnilno opremo, emajliranje in oornikovanje dvokoles in otroških vozičkov. Šivalnih strojev 180. Prodaja na obroke — ilustrirani cenik franco.

TRUBUNA F. B. L.
tovarna dvokoles in otroških vozičkov.
Ljubljana, Karlovska cesta šte. 4.
Na velesejmu paviljon „G“.

Pazite na obleke
ker si veliko, veliko lahko prihranite če jo daste čistiti in bati v kemično pralnico, kjer je cena najnižja in najbolj solidna postrežba.

Anton Boc,
LJUBLJANA, Selenburgova ul. št. 6/1 — tovarna Vič, Glince

I. Stjepusin
ZAGREB, Jurjevska 57
priporoča najboljše
tambure, žice, šole,
partiture in ostale potrebitne za vsa glasbila.
Odklikovan na pariški izložbi.
Cenik franco.

MR. BAHOVEC
PLANINKA
CAZ.
prenašlja, čisti in osvaja kri, izboljša slabo prebavo, slabotno delovanje črevesja, napitkovanje, obolenja mokracne kisline, jeter, žolca in žolčni kamen. Vzpudiva apetit in izborni učinek pri arteriosklerozii. — «PLANINKA» čaj je pristen v plombiranih paketih po Din 20.— z napisom proizvajalca: LEKARNA BAHOVEC Ljubljana, Kongresni trg (Dobi se v vseh lekarnah)

Dobra hrana
se dobi pri
Schalk, Graz
Nibelungengasse 44/1.

Dekle iz boljše hiše
išče službo sobarice, e-ot, za vsa domača dela. Zelo pridna in poštena, večša tudi nemškega jezika. — Naslov pove uprva «Slov. Naroda».

Natakarica
(mlajša moč) zmožna slovenskega in nemškega jezika — išče službo v večjem hotelu na letovišču. — Nastop 1. junija. — Ponudbe pod «Vestna/1074».

Moderno pohištvo
v vsakem slogu izdeluje
ANTON ZALOKAR, mizar
Št. Vid nad Ljubljano
Oglejte si damsko sobo na velesejmu, paviljon E, koja 82. 1104
Graditelje hiš in graditelje domov opozarjamo na novo izdelovanje
rolojev za okna
kompletno Din 200.— za m². Izvršitev je zajamčeno prvovrstna in trpežna.
Vzorci na ogled na velesejmu in v delavnici rolojev in žaluzij
Ivana Bernika, Ljubljana
Linhartova ulica 16. 1096

Spalnice
in vse drugo pohištvo v najmodnejšem slogu
izdeluje miška vid-a
JAKOB SKRBINC,
Vižmarje, št. Vid nad Ljubljano
Solidne cene! Garantirano blago! Pav E

Moderno pohištvo
Spalnice, jedilnice in vse drugo pohištvo izdeluje mizar
Ivan Mrhar
Stanežiče-št. Vid nad Ljubljano.
Paviljon E

Naiboljše
PUCH KOLO
in najtrpežnejše
dobi se po solidni ceni in tudi na obroke le pri tvrdki
IGN. VOK, Ljubljana
Tavčarjeva ulica šte. 7.

Specijalna tovarna strojev za obdelavo lesa
KLEIN & STIEFEL, Fulda
Na velesejmu v Ljubljani
bomo razstavili najnovejše in najboljše stroje za obdelavo lesa v polnem obratu.
Novost! Pogon brez jermena!
Obiščite naš prostor 203 Paviljon F.
Zastopnik za S.H.S.:
Peter Angelo,
Ljubljana, Gledališka ulica 4/1.

Pristne perzijske preproge
iz stare renomirane tvrdke
„pri Turku“
Grädec, Kalchberg 1
se nudijo po izredno nizkih, reelnih cenah na ljubljanskem velesejmu. Paviljon K koja 286, 288
Najnižje uvozne cene! Naše blago je samo prvorazredno!

Na
Ljubljanskem velesejmu
pokusite
dobro pristno vino
in
turško kavo
v paviljonu
Vek. Dolničarja.